

PRAVILNIK O HRANITELJSTVU

("Sl. glasnik RS", br. 66/2022)

I UVODNE ODREDBE

Sadržina pravilnika

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se bliži uslovi za zasnivanje hraniteljstva, program pripreme za hraniteljstvo i način vođenja evidencije i dokumentacije o hraniteljstvu.

Definicije pojmova

Član 2

U ovom pravilniku koriste se sledeći pojmovi:

- "Dete" označava poslovno nesposobno lice koje nije navršilo 18 godina, bez roditeljskog staranja, ili pod roditeljskim staranjem sa smetnjama u psihofizičkom razvoju ili poremećajem ponašanja.
- "Mlada osoba" označava punoletno lice na hraniteljstvu koje nije navršilo 26 godina, a nalazi se na redovnom školovanju ili ima smetnje u razvoju i nesposobno je da se samo stara o sebi i o zaštiti svojih prava.

Svrha hraniteljstva

Član 3

Svrha hraniteljstva je da se deci bez roditeljskog staranja, deci pod roditeljskim staranjem i mladim osobama, u skladu sa njihovim najboljim interesom, obezbede nega, zaštita, vaspitanje, obrazovanje i uslovi za optimalan razvoj u porodičnom okruženju, a u cilju povratka u biološku porodicu, osposobljavanja za samostalan život i rad ili promene mere zaštite.

Detetu i mladoj osobi obezbeđuje se adekvatan oblik hraniteljstva i hraniteljska porodica u skladu sa individualnim potrebama i najboljim interesom deteta i mlade osobe.

Hranitelji su dužni da se kroz neposrednu brigu staraju o zdravlju, razvoju, vaspitanju i obrazovanju deteta i mlade osobe, u cilju ostvarivanja svrhe hraniteljstva iz stava 1. ovog člana.

Zasnivanjem hraniteljstva uspostavlja se odnos između deteta i hranitelja koji po svom kvalitetu i sadržaju odgovora odnosu dete - roditelj.

Promovisanje hraniteljstva

Član 4

Hraniteljstvo se promoviše informisanjem građana i periodičnim iskazivanjem potreba za hraniteljskim porodicama, putem medija ili organizovanjem kampanja, na nacionalnom i lokalnom nivou.

Iskazivanje potreba za hraniteljskim porodicama vrši se za sve oblike hraniteljstva, pojedine oblike hraniteljstva ili za potrebe konkretnog deteta i mlade osobe.

Centri za socijalni rad i centri za porodični smeštaj i usvojenje podstiču, podržavaju i usmeravaju razvoj klubova hranitelja i dece u grupe za samopodršku.

II OBLICI HRANITELJSTVA

Član 5

Polazeći od individualnih potreba i procene najboljeg interesa deteta i mlade osobe, hraniteljstvo se realizuje kao srodničko i nesrodničko, kroz sledeće oblike:

- 1) standardno hraniteljstvo;
- 2) hraniteljstvo uz intenzivnu i dodatnu podršku;
- 3) urgentno hraniteljstvo;
- 4) povremeno hraniteljstvo.

Član 6

Standardno hraniteljstvo zadovoljava potrebe dece i mladih osoba kada je procenjeno da oni kraće ili duže vreme ne mogu da žive sa roditeljima i da je primena hraniteljstva u njihovom najboljem interesu.

Član 7

Hraniteljstvo uz intenzivnu i dodatnu podršku zadovoljava potrebe dece i mladih osoba sa smetnjama u razvoju, izraženim zdravstvenim teškoćama ili poremećajem ponašanja, kada je procenjeno da je, na kraći ili duži vremenski period, primena hraniteljstva u njihovom najboljem interesu.

Sadržaj i trajanje intenzivne i dodatne podrške utvrđuje se planom podrške detetu i mladoj osobi i hraniteljskoj porodici.

Član 8

Urgentno hraniteljstvo primenjuje se u hitnim situacijama kada je došlo do napuštanja deteta i mlade osobe od strane roditelja ili drugog lica koje se o njima neposredno stara, nasilja u porodici, grubog zanemarivanja ili zlostavljanja i kada su roditelji ili staratelji sprečeni da brinu o detetu i mladoj osobi.

Urgentno hraniteljstvo traje do razrešenja krizne situacije u porodici ili do primene odgovarajuće mere zaštite u skladu sa najboljim interesima deteta i mlade osobe, a najduže 60 dana.

Nakon isteka roka od 60 dana od dana zasnivanja, urgentno hraniteljstvo se može nastaviti kao standardno hraniteljstvo ili hraniteljstvo uz intenzivnu ili dodatnu podršku, ako je to u skladu sa potrebama i najboljim interesom deteta i mlade osobe na hraniteljstvu.

Hranitelji u čije porodice se urgentno smeštaju deca i mlade osobe, osim opšte podobnosti za hraniteljstvo su, po pravilu, sa iskustvom hranitelja i završenim akreditovanim programom obuke za urgentno hraniteljstvo.

Član 9

Povremeno hraniteljstvo primenjuje se za dete i mladu osobu sa smetnjama u razvoju ili zdravstvenim teškoćama, koje živi u biološkoj ili hraniteljskoj porodici i koje se smešta u drugu hraniteljsku porodicu na kraći period u cilju predaha i očuvanja kapaciteta biološke, odnosno hraniteljske porodice za dalju brigu o detetu i mladoj osobi ili preveniranja kriznih situacija koje mogu da ugroze funkcionalnost porodice.

Povremeno hraniteljstvo može trajati nekoliko časova dnevno, od jednog do 15 dana u kontinuitetu, a na godišnjem nivou do 60 dana.

U hraniteljskoj porodici može biti na povremenom hraniteljstvu više dece i mladih osoba tokom godine, ali ne više od dvoje dece i mladih osoba istovremeno.

Kako bi se obezbedio kontinuitet odnosa, povremeno hraniteljstvo deteta i mlade osobe se realizuje, po pravilu, u istoj hraniteljskoj porodici.

Ako se plan realizacije povremenog hraniteljstva za dete i mladu osobu ne ostvaruje duže od tri meseca, vrši se ponovni pregled i preispitivanje svrhe povremenog hraniteljstva.

Hranitelji su, pored neposredne brige o detetu i mladoj osobi tokom trajanja povremenog hraniteljstva, dužni da rade na svojoj opštoj i individualnoj obuci za konkretno dete i mladu osobu.

Povremeno hraniteljstvo primenjuje se i za dete starije od 10 godina, koje je na dužem smeštaju u ustanovi socijalne zaštite za decu bez roditeljskog staranja, u cilju sticanja iskustva porodičnog modela života i pripreme za samostalan život.

III BLIŽI USLOVI ZA OSTVARIVANJE ZAŠTITE DECE I MLADIH OSOBA NA HRANITELJSTVU

1. Najbolji interes deteta i mlade osobe

Član 10

Centar za socijalni rad primenjuje hraniteljstvo kao meru zaštite za dete i mladu osobu kada je to u njihovom najboljem interesu.

Hraniteljstvo je u najboljem interesu deteta i mlade osobe ukoliko:

- 1) predstavlja odgovor na potrebe deteta i mlade osobe za bezbednošću, fizičkim, zdravstvenim, emocionalnim i socijalnim razvojem, vaspitanjem i obrazovanjem;
- 2) obezbeđuje trajnost odnosa i veza sa porodicom porekla i drugim osobama važnim za dete i mladu osobu;
- 3) u najvećoj mogućoj meri obezbeđuje uslove za prevladavanje zastoja u razvoju i optimalnu realizaciju individualnih potencijala deteta i mlade osobe.

Član 11

Najbolji interes deteta i mlade osobe na hraniteljstvu ostvaruje se kroz:

- 1) izbor hraniteljske porodice vrši se prvenstveno iz kruga srodničkih porodica koje imaju opštu podobnost za hraniteljstvo i koje ispunjavaju uslove za bavljenje hraniteljstvom u skladu sa ovim pravilnikom;
- 2) izbor hraniteljske porodice vrši se prvenstveno u sredini porekla deteta i mlade osobe, kada je to u najboljem interesu deteta i mlade osobe;
- 3) braća i sestre se, po pravilu, smeštaju u istu hraniteljsku porodicu, uvek kada je to moguće i kada se proceni da je zajednički smeštaj braće i sestara u najboljem interesu svakog od njih pojedinačno;
- 4) u hraniteljsku porodicu se smešta najviše troje dece i mladih osoba, odnosno, dvoje ako su sa smetnjama u razvoju, osim kada su u pitanju braća i sestre i kada je procenjeno da je zajednički smeštaj braće i sestara u najboljem interesu svakog od njih pojedinačno;
- 5) dete i mlada osoba pripremaju se za smeštaj u hraniteljsku porodicu, povratak u biološku porodicu, promenu oblika zaštite i osamostaljivanje, izuzev kada je u pitanju urgentno hraniteljstvo;
- 6) razvoj i napredovanje deteta i mlade osobe na hraniteljstvu prati se kontinuirano i vrši se uvid u ostvarivanje svrhe hraniteljstva na osnovu kućnih poseta hraniteljskoj porodici, kontakata sa hraniteljima i detetom i mladom osobom na drugom mestu, telefonskih i onlajn kontakata i zajedničkih sastanaka svih učesnika u zaštiti deteta i mlade osobe. Rok između dve kućne posete hraniteljskoj porodici ne može biti duži od 45 dana, a tokom procesa prilagođavanja posete treba da budu češće, u skladu sa planom pripreme deteta i mlade osobe i hraniteljske porodice za smeštaj i međusobnog prilagođavanja;
- 7) tokom trajanja hraniteljstva kontinuirano se radi na negovanju ličnog i kulturnog identiteta i očuvanju trajnih životnih veza deteta i mlade osobe sa srodnicima i drugim osobama za koje ih vezuje posebna bliskost;
- 8) za dete i mladu osobu na hraniteljstvu nadležni centar za socijalni rad u saradnji sa centrom za porodični smeštaj i usvojenje donosi plan usluga i mera, na osnovu koga centar za porodični smeštaj i usvojenje donosi plan praćenja i podrške detetu i mladoj osobi i hraniteljskoj porodici, čija se realizacija preispituje dva puta godišnje;
- 9) detetu i mladoj osobi i hraniteljskoj porodici obezbeđuju se različiti vidovi podrške u skladu sa potrebama deteta i mlade osobe i hraniteljske porodice;

10) opšta podobnost budućih hranitelja, utvrđena u stručnoj proceni, uslov je za obavljanje hraniteljske uloge. Opšta podobnost se redovno preispituje nakon dve godine, a vanredno kada se utvrdi da su u porodici nastale promene od značaja za odvijanje hraniteljstva koje imaju odlike krizne situacije u porodici ili ako porodica neadekvatno brine o detetu i mladoj osobi na hraniteljstvu;

11) budući hranitelji se za bavljenje hraniteljstvom pripremaju po akreditovanom programu pripreme za hraniteljstvo, u skladu sa sadržajem i metodom rada definisanim ovim pravilnikom;

12) za hranitelje se, tokom odvijanja hraniteljstva, najmanje jednom godišnje, u trajanju od 10 časova rada, organizuju programi obuke, u cilju jačanja hraniteljskih kompetencija;

13) za ostvarivanje svrhe hraniteljstva i podeljene odgovornosti za dete i mladu osobu na hraniteljstvu, hranitelji, roditelji i stručni radnici su dužni da uspostave saradnički odnos;

14) hranitelj, u saradnji sa stručnim radnicima centra za socijalni rad nadležnog za dete i mladu osobu, centra za porodični smeštaj i usvojenje i detetom i mladom osobom na hraniteljstvu, beleži važne informacije i značajne događaje u životu deteta i mlade osobe tokom trajanja hraniteljstva, koje imaju za cilj upoznavanje deteta i mlade osobe sa prošlošću, uspostavljanje kontinuiteta života i podršku negovanju i izgradnji njihovog identiteta.

2. Uslovi zaštite dece i mladih osoba u hraniteljskoj porodici

1) Uslovi u pogledu prostora i opreme u hraniteljskoj porodici

Član 12

Hranitelji, po pravilu, neposredno brinu o detetu i mladoj osobi na hraniteljstvu u svom stambenom prostoru. Izuzetno, kada je to u najboljem interesu deteta i mlade osobe, hranitelji o njima brinu u stambenom prostoru deteta i mlade osobe. Ugovorom o hraniteljstvu utvrđuju se i posebni uslovi koji se odnose na plaćanje troškova korišćenja stambenog prostora deteta i mlade osobe.

Stambeni prostor i oprema u hraniteljskoj porodici treba da odgovara prosečnoj opremljenosti stana porodice prema broju članova domaćinstva.

Stambeni prostor za dete i mladu osobu na hraniteljstvu treba da omogućava zajednički život hranitelja sa detetom i mladom osobom kao članovima hraniteljske porodice.

Struktura i površina stambenog prostora treba da zadovoljava potrebe svih članova porodice u pogledu adekvatnog prostora za dnevni boravak, spavanje, ishranu i održavanje higijene.

Stambeni prostor hraniteljske porodice treba da ispunjava sledeće uslove:

1) da je u naseljenom mestu gde su razvijene saobraćajne i druge veze i komunikacije;

2) da je priključen na fiksnu telefonsku mrežu ili da hranitelj ima mobilni telefon;

3) da je priključen na električnu mrežu, javnu vodovodnu mrežu (ili je na drugi način obezbeđeno snabdevanje higijenski ispravnom tekućom vodom) i javnu kanalizacionu mrežu (ili propisno izgrađenu septičku jamu);

4) da je obezbeđeno adekvatno grejanje stambenog prostora.

Član 13

Prostor za dete i mladu osobu na hraniteljstvu treba da ispunjava sledeće uslove:

1) da ima posebnu sobu ili zajednički koristi sobu sa detetom i mladom osobom istog pola, koja ima najmanje 5 m² površine po detetu ili mladoj osobi;

2) da je prostor za dete i mladu osobu sa invaliditetom prilagođen njihovim potrebama u pogledu prilaza, ležaja, opreme, pomagala i drugog;

3) soba u kojoj boravi dete i mlada osoba treba da bude opremljena i oplemenjena u skladu sa uzrastom, specifičnim potrebama i interesovanjima deteta ili mlade osobe, uz njihovo aktivno učešće u njenom opremanju.

Kada je dete i mlada osoba na hraniteljstvu u srodničkoj porodici, u prostoru za dete i mladu osobu minimalno se obezbeđuje:

1) poseban ležaj za spavanje;

2) radni sto i stolica ako je školskog uzrasta;

3) lični prostor za odlaganje odeće i obuće, školskog pribora, igračaka i sl.

2) Uslovi u pogledu zadovoljavanja zdravstvenih i drugih potreba dece i mladih osoba na hraniteljstvu

a) Ishrana

Član 14

Hranitelji detetu i mladoj osobi na hraniteljstvu obezbeđuju ishranu u skladu sa principima zdrave ishrane, zavisno od njihovog uzrasta i zdravstvenog stanja, i to:

1) za dete do jedne godine šest obroka dnevno;

2) za dete iznad jedne godine i mladu osobu pet obroka dnevno (doručak, ručak, večera i dve užine).

Hranitelji obezbeđuju raznovrsnu ishranu, u količini i kvalitetu neophodnim za zdrav razvoj deteta i mlade osobe.

b) Zdravlje

Član 15

Hranitelji se staraju o zdravlju deteta i mlade osobe na hraniteljstvu tako što:

1) brinu o redovnom vakcinisanju deteta;

- 2) brinu o redovnim kontrolama zdravlja deteta i mlade osobe periodičnim pregledima kod izabranog lekara i stomatologa;
- 3) brinu o redovnim zdravstvenim kontrolama deteta i mlade osobe sa zdravstvenim problemima kod lekara specijaliste i odgovarajućim zdravstvenim tretmanima i rehabilitaciji;
- 4) obezbeđuju potrebne lekove za lečenje deteta i mlade osobe i ortopedska pomagala;
- 5) pružaju adekvatnu negu detetu i mladoj osobi za vreme bolesti.

v) Opremanje odećom i obućom

Član 16

Hranitelji detetu i mladoj osobi na hraniteljstvu redovno obezbeđuju odeću i obuću, odgovarajućeg kvaliteta, u neophodnim količinama i vrsti, u skladu sa uzrastom i potrebama deteta i mlade osobe i uz učešće i poštovanje mišljenja deteta i mlade osobe u izboru odeće i obuće.

g) Predmeti za ličnu upotrebu

Član 17

Hranitelji detetu i mladoj osobi na hraniteljstvu redovno obezbeđuju predmete za ličnu higijenu, u odgovarajućim količinama, vrsti i kvalitetu, u skladu sa uzrastom i polom deteta i mlade osobe.

d) Vaspitne i obrazovne potrebe

Član 18

Hranitelji detetu i mladoj osobi na hraniteljstvu, u skladu sa uzrastom i interesovanjima deteta i mlade osobe, obezbeđuju sve neophodne uslove za zadovoljavanje vaspitnih i obrazovnih potreba, kao i potreba u oblasti kulturno-zabavnih i sportsko-rekreativnih aktivnosti.

Hranitelji prate sklonosti i interesovanja deteta i mlade osobe na hraniteljstvu, podstiču njihovo obrazovanje, redovno odlaze na roditeljske sastanke u vrtić, školu i klubove koje dete pohađa, podstiču socijalni razvoj deteta i mlade osobe i druženje sa vršnjacima.

Hranitelji obezbeđuju detetu i mladoj osobi na hraniteljstvu, u skladu sa uzrastom i potrebama deteta i mlade osobe, adekvatne igračke, udžbenike i školski pribor, lektiru i druge knjige, tehničku opremu za praćenje nastave na daljinu, potrebne rekvizite za sportske i rekreativne aktivnosti, kao i druge stvari potrebne za zadovoljavanje vaspitnih i obrazovnih potreba deteta i mlade osobe.

IV BLIŽI USLOVI ZA ZASNIVANJE HRANITELJSTVA

Član 19

Centar za socijalni rad nadležan za organizovanje zaštite deteta i mlade osobe, odnosno hraniteljske porodice, obavlja sledeće:

- 1) utvrđivanje opšte podobnosti deteta za hraniteljstvo;
- 2) prijem zahteva za zasnivanje hraniteljstva budućih hranitelja i pribavljanje potrebnih javnih isprava za buduće hranitelje;
- 3) donošenje odluke o opštoj podobnosti budućih hranitelja i izdavanje potvrde o opštoj podobnosti za hraniteljstvo;
- 4) sklapanje ugovora sa hraniteljem.

Centar za socijalni rad iz stava 1. ovog člana, u saradnji sa centrom za porodični smeštaj i usvojenje obavlja sledeće:

- 1) izbor hraniteljske porodice za dete i mladu osobu;
- 2) pripremu deteta i mlade osobe i hraniteljske porodice za smeštaj i smeštaj u hraniteljsku porodicu;
- 3) donošenje plana usluga i mera zaštite deteta i mlade osobe na hraniteljstvu;
- 4) pripremu deteta i mlade osobe za povratak u biološku porodicu, promenu mere zaštite ili osamostaljivanje.

Centar za porodični smeštaj i usvojenje obavlja sledeće:

- 1) procenu opšte podobnosti budućih hranitelja kroz intervju u ustanovi i u kućnoj poseti i primenu programa pripreme za hraniteljstvo i procenu budućih hranitelja kroz pripremu za hraniteljstvo;
- 2) sačinjavanje nalaza i stručnog mišljenja stručnih radnika o opštoj podobnosti budućih hranitelja;
- 3) praćenje i uvid u ostvarivanje svrhe hraniteljstva;
- 4) podršku detetu i mladoj osobi i hraniteljskoj porodici tokom odvijanja hraniteljstva.

1. Utvrđivanje opšte podobnosti deteta za hraniteljstvo

Član 20

Opštu podobnost deteta za hraniteljstvo utvrđuje centar za socijalni rad kroz procenu:

- 1) individualnih karakteristika i potreba deteta;
- 2) uslova u kojima dete živi i stepena ugroženosti njegovog razvoja porodičnim prilikama.

Stručnu procenu iz stava 1. ovog člana vrši stručni tim organa starateljstva - psiholog, pedagog, socijalni radnik i pravnik, koji sačinjavaju pojedinačne nalaze i stručna mišljenja o opštoj podobnosti deteta za hraniteljstvo, izuzev kod primene urgentnog hraniteljstva za dete.

Nalaze i stručna mišljenja iz stava 2. ovog člana, centar za socijalni rad dostavlja centru za porodični smeštaj i usvojenje u postupku izbora hraniteljske porodice za dete.

Član 21

Individualne karakteristike i potrebe deteta procenjuju se u odnosu na:

- 1) lična svojstva i razvojne potrebe deteta - fizički i emocionalni razvoj, zdravstveno stanje, ponašanje, identitet, predstavljanje u društvu, veštine i specifične potrebe vezane za razvoj i ukupne razvojne potencijale deteta;
- 2) prethodna iskustva u odrastanju, posledice i potrebe deteta u odnosu na ta iskustva;
- 3) vaspitanje i obrazovanje deteta, njegova interesovanja i postignuća, kao i propuste koje treba nadoknaditi.

Član 22

Procena uslova u kojima dete živi obuhvata:

- 1) socijalno-ekonomske uslove u kojima živi porodica deteta;
- 2) strukturu porodice i njenu integrisanost u socijalnu sredinu;
- 3) postojanje osnovnih ustanova za zadovoljavanje potreba deteta i njihovo aktivno korišćenje;
- 4) sposobnosti i mogućnosti roditelja, srodnika ili drugih lica koja se staraju o detetu u pogledu zadovoljavanja potreba deteta u odnosu na osnovnu negu i zdravlje, bezbednost, vaspitanje, obrazovanje, intelektualni, socijalni i emocionalni razvoj, zrelost i samostalnost deteta, a u skladu sa njegovim uzrastom i individualnim potencijalima;
- 5) snage i rizike porodice za razvoj deteta, ili rizike institucionalne zaštite za dete i mogućnosti podrške porodici za prevladavanje kriznih situacija i rehabilitaciju roditeljskih potencijala.

2. Utvrđivanje i preispitivanje opšte podobnosti za hraniteljstvo

1) Utvrđivanje opšte podobnosti budućih hranitelja

Član 23

Opštu podobnost budućih hranitelja utvrđuje centar za socijalni rad na osnovu sintetizovanog izveštaja - nalaza i stručnog mišljenja o opštoj podobnosti budućih hranitelja, a kada procenu vrši centar za porodični smeštaj i usvojenje ili druga specijalizovana ustanova, na osnovu sintetizovanog izveštaja tih ustanova.

Stručni radnici u postupku utvrđivanja opšte podobnosti budućih hranitelja procenjuju sposobnosti budućih hranitelja da stiču i razvijaju znanja i veštine za zaštitu dece i mladih osoba za koje se primenjuje hraniteljstvo kao mera zaštite.

Član 24

Procena opšte podobnosti budućih hranitelja se vrši:

1) proverom ispunjenosti zakonskih uslova na osnovu analize javnih isprava budućih hranitelja, koje se pribavljaju i podnose centru za socijalni rad uz zahtev za zasnivanje hraniteljstva;

2) primenom metoda stručnog rada u kućnoj poseti budućim hraniteljima, ustanovi (centru za porodični smeštaj i usvojenje, centru za socijalni rad) i tokom realizacije programa pripreme za hraniteljstvo.

U stručnom postupku procene opšte podobnosti budućih hranitelja mogu se koristiti i pismene preporuke, kao dopunska sredstva za procenu, datih za buduće hranitelje od strane lica koja poznaju buduće hranitelje.

Član 25

Za buduće hranitelje, u skladu sa zakonom koji uređuje opšti upravni postupak, pribavljaju se sledeće javne isprave:

1) fotokopija lične karte (ukoliko je lična karta na obrascu bez čipa) ili očitana lična karta (ukoliko je lična karta na obrascu sa čipom);

2) izvod iz matične knjige rođenih;

3) izvod iz matične knjige venčanih;

4) uverenje o državljanstvu;

5) nalaz i mišljenje izabranog lekara o zdravstvenom stanju, a po potrebi i lekarsko uverenje;

6) potvrda o zaposlenju i mesečnim prihodima;

7) potvrda o imovini;

8) uverenje iz kaznene evidencije o neosuđivanosti;

9) uverenje da se ne vodi istraga, odnosno da nije podignuta optužnica;

10) uverenje da nije lišen roditeljskog prava;

11) uverenje da nije lišen poslovne sposobnosti;

12) potvrda centra za socijalni rad da nije na evidenciji lica protiv kojeg je određena mera zaštite od nasilja u porodici propisana zakonom koji uređuje porodične odnose;

13) potvrda centra za socijalni rad da se ne nalazi na evidenciji lica kojima je izrečena mera zaštite od nasilja u porodici propisana zakonom koji uređuje sprečavanje nasilja u porodici.

Ukoliko su ispunjeni uslovi za donošenje rešenja o odbijanju zahteva za zasnivanje hraniteljstva zbog neispunjavanja uslova za sticanje opšte podobnosti za hraniteljstvo na osnovu relevantnih činjenica koje se dokazuju javnim ispravama iz člana 25. ovog pravilnika, ne sprovodi se postupak procene opšte podobnosti za hraniteljstvo iz čl. 26. i 27. ovog pravilnika.

Član 26

Stručna procena opšte podobnosti budućih hranitelja, obavezno sadrži sledeće elemente:

- 1) procenu znanja o hraniteljstvu i očekivanjima hranitelja;
- 2) procenu motivacije za hraniteljstvo;
- 3) procenu sposobnosti prepoznavanja i zadovoljavanja potreba deteta i mlade osobe (uzrasne i individualne razlike);
- 4) procenu razumevanja specifičnih potreba dece bez roditeljskog staranja;
- 5) podatke o ličnoj istoriji budućih hranitelja;
- 6) procenu porodičnih odnosa u hraniteljskoj porodici: struktura porodice, razvoj i ispunjavanje zadataka porodice, model porodičnog života, obrasci funkcionisanja porodice, snage porodice za prevladavanje kriznih situacija;
- 7) procenu kvaliteta partnerske relacije budućih hranitelja - kao supružnika ili vanbračnih partnera;
- 8) procenu roditeljstva: transgeneracijski model, razumevanje roditeljske uloge i zadataka, uspešnost i zadovoljstvo sopstvenim roditeljstvom;
- 9) podatke da li je neko od članova porodice imao iskustva i posledice zlostavljanja i asocijalno ponašanje;
- 10) podatke da li neko od članova porodice boluje od bolesti zavisnosti, zarazne i hronične bolesti koja može štetno delovati na dete i mladu osobu na hraniteljstvu;
- 11) podatke o stambenim uslovima, higijeni i kvalitetu stanovanja, prostoru namenjenom deci i članovima hraniteljske porodice za dete i mladu osobu na hraniteljstvu - opremljenost i oplemenjenost prostora u skladu sa ovim pravilnikom;
- 12) podatke o zaposlenosti i radnom angažovanju članova porodice, materijalnim uslovima, ličnim i drugim prihodima;
- 13) ocenu socijalne integrisanosti porodice i korišćenje raspoložive mreže socijalne podrške;
- 14) sagledavanje sistema porodičnih vrednosti, tradicije i porodičnog identiteta;
- 15) ocenu stavova ostalih članova porodice i njihove podrške porodici za bavljenje hraniteljstvom;
- 16) sagledavanje lokalne infrastrukture u mestu življenja budućih hranitelja (saobraćajne veze, blizinu škole, obdaništa, zdravstvenih, kulturnih i sportskih ustanova i dr.) i procenu sigurnosti i bezbednosti okruženja za dete i mladu osobu.

Član 27

Stručna procena opšte podobnosti budućih hranitelja kroz realizaciju programa pripreme budućih hranitelja, vrši se na osnovu procene sledećih kompetencija:

1) obezbeđivanje sigurnog okruženja za dete i mladu osobu i zaštitu deteta i mlade osobe od zanemarivanja i zlostavljanja:

- znanja i veštine za preuzimanje brige o fizičkom razvoju i zdravlju deteta i mlade osobe;
- znanja i veštine da obezbede nadzor nad detetom i mladom osobom u skladu sa uzrastom i razvojnim karakteristikama;
- poznavanje znakova i simptoma zlostavljanja i zanemarivanja;
- znanja o negativnom uticaju i posledicama zlostavljanja i zanemarivanja na razvoj deteta i mlade osobe;
- poznavanje osnovnih intervencija i veština u situacijama kada je dete i mlada osoba doživelo ili je u riziku da doživi zlostavljanje i zanemarivanje;
- razumevanje koncepta rezilijenci (otpornosti) kod dece i mladih osoba;
- znanja i veštine za pružanje podrške detetu i mladoj osobi u razvijanju veština samozaštite od zlostavljanja i zanemarivanja;
- poznavanje procedura za zaštitu dece i mladih osoba od bilo kog vida nasilja i uloge i odgovornosti hranitelja u njima;

2) zadovoljavanje razvojnih potreba deteta i mlade osobe u cilju optimalnog razvoja njihovih potencijala i prevazilaženja razvojnih zastoja:

- poznavanje razvojnih normi, razumevanje faktora koji utiču na razvoj sa fokusom na traumatska iskustva dece i mladih osoba i razumevanje koncepta disharmoničnog razvoja;
- znanja i veštine za podsticanje kognitivnog, emocionalnog i socijalnog razvoja deteta i mlade osobe uz uvažavanje uzrasnih i individualnih razlika;
- razumevanje značaja obrazovanja za uspešan razvoj deteta i mlade osobe i znanja i veštine za podršku detetu i mladoj osobi u napredovanju i prevazilaženju propusta u obrazovanju;
- znanja i veštine za pružanje podrške detetu i mladoj osobi da uspostavi i razvija socijalne odnose i da upravlja svojim osećanjima;
- razumevanje koncepta emocionalne privrženosti i sposobnosti da sa detetom i mladom osobom uspostave odnos privrženosti;
- sposobnost postizanja uvida da se kroz vaspitanje deteta i mlade osobe podstiče njegov razvoj;
- znanja i veštine za senzibilisanje socijalnog okruženja da prihvati i podrži dete i mladu osobu na hraniteljstvu;
- sposobnost pružanja kontinuirane podrške detetu i mladoj osobi da prepozna lične snage i dalje ih izgrađuje;
- razumevanje veze između ponašanja i zadovoljavanja potreba deteta i mlade osobe;

- razumevanje značaja emocionalne topline i uspostavljanja granica kao osnove za adekvatan vaspitni uticaj na dete i mladu osobu;
- znanja i veštine za primenu nenasilnih tehnika u procesu vaspitanja deteta i mlade osobe;
- postizanje uvida u sličnosti i razlike između sopstvenog roditeljskog iskustva u vaspitanju i uloge hranitelja;
- postizanje uvida u sopstvene kapacitete za preuzimanje brige o detetu i mladoj osobi sa smetnjama u razvoju, invaliditetom ili zdravstvenim problemima;

3) očuvanje identiteta deteta i mlade osobe i podržavanje njihovih veza sa porodicom i drugim važnim osobama iz prošlosti deteta i mlade osobe:

- prepoznavanje, prihvatanje i poštovanje sličnosti i razlika između sopstvene i porodice deteta i mlade osobe na hraniteljstvu;
- znanja i veštine za prihvatanje i negovanje ličnog, porodičnog i kulturnog identiteta deteta i mlade osobe;
- razumevanje značaja veza deteta i mlade osobe sa članovima porodice porekla (posebno sa braćom i sestrama), prethodnim odgajateljima i drugim značajnim osobama i veštine za pružanje podrške u očuvanju veza;
- znanja i veštine podrške detetu i mladoj osobi da prihvati sopstvenu prošlost i da upravlja osećanjima i odnosima sa članovima porodice porekla;
- sposobnost razumevanja značaja kontakata deteta i mlade osobe sa članovima porodice porekla i njihovog uticaja na osećanja i ponašanja deteta i mlade osobe, sposobnost razvijanja veština pripreme deteta i mlade osobe za kontakte i podrške nakon kontakata;
- razumevanje značaja i sposobnost razvijanja veština saradnje sa roditeljima, srođnicima i drugim važnim osobama za dete i mladu osobu;

4) prevladavanje traumatskih iskustava kroz izgradnju sigurnih i trajnih životnih odnosa:

- znanje o konceptu stalnosti i spremnost za saradnju na njenom postizanju kroz različite ishode, u skladu sa planom stalnosti za dete i mladu osobu;
- sposobnost uvida u sopstvene gubitke i načine na koji su ih prevladavali;
- razumevanje koncepta gubitaka deteta i mlade osobe i spremnost da ih vode kroz proces tugovanja i pružaju im podršku;
- sposobnost pružanja podrške detetu i mladoj osobi u situacijama promene i napuštanja hraniteljske porodice;

5) prihvatanje podeljene odgovornosti (timski rad):

- sticanje osnovnih znanja o sistemu socijalne zaštite, pravima dece i mladih na hraniteljstvu i ulozi, zadacima i odgovornostima hranitelja;

- sposobnost korišćenja stečenih znanja i prihvatanje praćenja i kontrole hraniteljstva od strane institucija i uticaja na privatnost i autonomiju sopstvene porodice;
- sposobnost prepoznavanja situacija u kojima im je potrebna podrška i spremnost za traženje pomoći;
- spremnost na kontinuirano unapređivanje znanja i veština;
- spremnost za sagledavanje i razumevanje sopstvene motivacije za hraniteljstvo u svetlu stečenih znanja i veština;
- sposobnost za saradnju i podeljenu odgovornost za dete i mladu osobu na hraniteljstvu sa svim značajnim osobama i akterima u životu i zaštiti deteta i mlade osobe.

Član 28

Ukupni rezultati stručne procene opšte podobnosti budućih hranitelja, sadržani su u Sintetizovanom izveštaju - nalazu i stručnom mišljenju o opštoj podobnosti budućih hranitelja.

Sintetizovani izveštaj iz stava 1. ovog člana vodi se u elektronskom obliku. Kada izveštaj sačinjava centar za socijalni rad, izveštaj se vodi u elektronskom obliku u jedinstvenom sistemu za zaštitu i automatizaciju instrumenata socijalne zaštite (u daljem tekstu: SOZIS), softverskom rešenju u kojem centri za socijalni rad obavljaju poslove i vode evidencije iz svoje nadležnosti.

Član 29

Nakon donošenja odluke o opštoj podobnosti budućih hranitelja, centar za socijalni rad budućem hranitelju izdaje Potvrdu o opštoj podobnosti za hraniteljstvo.

Potvrda o opštoj podobnosti za hraniteljstvo vodi se u SOZIS.

2) Preispitivanje opšte podobnosti za hraniteljstvo

Član 30

Redovno preispitivanje opšte podobnosti hranitelja, centar za socijalni rad započinje najkasnije 60 dana pre isteka roka važenja opšte podobnosti i okončava preispitivanje opšte podobnosti do dana isteka opšte podobnosti.

Redovno preispitivanje opšte podobnosti za hraniteljstvo vrši se na osnovu javnih isprava iz člana 25. ovog pravilnika i izveštaja - nalaza i mišljenja stručnog tima centra za socijalni rad, odnosno izveštaja - nalaza i stručnog mišljenja centra za porodični smeštaj i usvojenje.

U slučaju postojanja okolnosti iz člana 11. stav stav 1. tačka 10) ovog pravilnika, centar za socijalni rad započinje preispitivanje opšte podobnosti hranitelja odmah ukoliko proceni da je ugrožena bezbednost deteta i mlade osobe, a najkasnije u roku od 30 dana ukoliko proceni da bezbednost deteta i mlade osobe nije ugrožena. Vanredno preispitivanje opšte podobnosti za hraniteljstvo može se realizovati i na inicijativu centra za porodični smeštaj i usvojenje koji prati hraniteljstvo.

Stručna procena kompetencija hranitelja iz člana 27. ovog pravilnika u postupku redovnog preispitivanja opšte podobnosti hranitelja vrši se u odnosu na praćenje ostvarivanja svrhe hraniteljstva.

Ukupni rezultati procene kod redovnog ili vanrednog preispitivanja opšte podobnosti hranitelja, sadržani su u izveštaju iz člana 28. stav 1. ovog pravilnika.

Ukoliko se odluka o prestanku opšte podobnosti za hraniteljstvo, kod redovnog ili vanrednog preispitivanja opšte podobnosti, može doneti samo na osnovu relevantnih činjenica koje se dokazuju javnim ispravama iz člana 25. ovog pravilnika, ne sprovodi se postupak procene opšte podobnosti za hraniteljstvo i ne sačinjava se izveštaj iz stava 5. ovog člana.

Nakon donošenja odluke o opštoj podobnosti budućih hranitelja u postupku redovnog preispitivanja, centar za socijalni rad budućem hranitelju izdaje potvrdu iz člana 29. ovog pravilnika.

3. Izbor hraniteljske porodice za dete i mladu osobu

Član 31

Centar za socijalni rad nadležan za zaštitu deteta i mlade osobe, vrši izbor hraniteljske porodice za dete i mladu osobu u saradnji sa centrom za porodični smeštaj i usvojenje koji je izvršio procenu opšte podobnosti hranitelja.

Izbor hraniteljske porodice vrši se uporednom analizom individualnih karakteristika i potreba deteta i mlade osobe i karakteristika budućih hraniteljskih porodica. Za hranitelje se bira porodica koja u najvećoj meri može zadovoljiti potrebe deteta i mlade osobe dok postoji potreba za hraniteljstvom.

Za dete i mladu osobu bira se, po pravilu, hraniteljska porodica sa teritorije opštine ili grada gde živi dete i mlada osoba ili u bližoj okolini mesta njihovog življenja.

Ako izbor hraniteljske porodice ne može da se izvrši na način iz stava 4. ovog člana ili je u najboljem interesu deteta i mlade osobe smeštaj u porodicu van mesta življenja deteta i mlade osobe, izbor hraniteljske porodice vrši se uz učešće centra za socijalni rad ili centra za porodični smeštaj i usvojenje na čijoj teritoriji buduću hranitelju imaju prebivalište, odnosno boravište.

Član 32

U postupku izbora adekvatne hraniteljske porodice za dete i mladu osobu učestvuju:

- 1) stručni radnici centra za socijalni rad nadležnog za zaštitu deteta i mlade osobe;
- 2) stručni radnici centra za porodični smeštaj i usvojenje;
- 3) roditelji ili staratelji deteta i mlade osobe;
- 4) dete i mlada osoba, u skladu sa svojim uzrasnim i kognitivnim kapacitetima;
- 5) druge osobe bliske detetu ili mladoj osobi.

Član 33

Za izbor adekvatne hraniteljske porodice za dete i mladu osobu potrebno je da hraniteljska porodica:

- 1) odgovara ciljevima zaštite deteta i mlade osobe prema aktuelnim i dugoročnim potrebama deteta i mlade osobe;
- 2) po pravilu ispunjava uslove u pogledu razlike u godinama između deteta i hranitelja koja treba da odgovara odnosu roditelj - dete, izuzev kada je u pitanju smeštaj deteta u srodničku hraniteljsku porodicu;
- 3) ispunjava standarde definisane ovim pravilnikom u pogledu prostora i opreme za dete i mladu osobu;
- 4) živi u sredini koja raspolaže odgovarajućim resursima prema razvojnim i specifičnim potrebama deteta i mlade osobe;
- 5) živi u sredini koja će omogućiti očuvanje uspostavljenih odnosa deteta i mlade osobe sa srodnicima i drugim bliskim osobama;
- 6) obezbeđuje negovanje i očuvanje ličnog, porodičnog i nacionalnog identiteta deteta i mlade osobe;
- 7) odgovara potrebama deteta i mlade osobe u skladu sa nacionalnim poreklom, uzrastom, polom, obrazovnim i drugim potrebama deteta i mlade osobe;
- 8) ima posebne kapacitete i motivaciju za zadovoljavanje potreba deteta i mlade osobe sa težim zdravstvenim ili razvojnim teškoćama.

4. Planiranje zaštite deteta i mlade osobe na hraniteljstvu

Član 34

Nadležni centar za socijalni rad sačinjavanjem planova zaštite deteta i mlade osobe na hraniteljstvu definiše:

- 1) u skladu sa planom stalnosti, dužinu trajanja hraniteljstva za dete i mladu osobu i mogućnosti povratka deteta i mlade osobe u porodicu porekla;
- 2) aktivnosti podrške porodici porekla deteta i mlade osobe u cilju očuvanja i uspostavljanja kvalitetnog kontakta sa detetom i mladom osobom, pružanja podrške za rehabilitaciju roditeljskih kapaciteta i potencijala za preuzimanje neposredne brige o detetu i očuvanje veza sa detetom i mladom osobom na hraniteljstvu.

Član 35

Planiranje zaštite deteta i mlade osobe na hraniteljstvu obuhvata definisanje individualnih potreba deteta i mlade osobe i hraniteljske porodice, podsticaja za ostvarivanje potencijala deteta i mlade osobe kao i određivanje i konkretizovanje svih aktivnosti i intervencija na rešavanju problema sa kojima se dete i mlada osoba i hraniteljska porodica suočavaju, a u cilju njihovog blagovremenog prevazilaženja i stvaranja uslova za optimalni razvoj deteta i mlade osobe.

Član 36

U sačinjavanju planova zaštite deteta i mlade osobe na hraniteljstvu, pored stručnjaka centra za socijalni rad nadležnog za zaštitu deteta i mlade osobe i centra za porodični smeštaj i usvojenje učestvuju i:

- 1) dete i mlada osoba, u skladu sa svojim uzrasnim i kognitivnim kapacitetima;
- 2) roditelji deteta i mlade osobe, drugi članovi porodice ili srodnici;
- 3) staratelj deteta, bivši hranitelji i druge značajne osobe u životu deteta i mlade osobe;
- 4) predstavnici drugih ustanova koje su značajne za zadovoljavanje potreba deteta i mlade osobe.

Član 37

U zaštiti deteta i mlade osobe na hraniteljstvu donose se sledeći planovi:

- 1) plan pripreme deteta i mlade osobe i hraniteljske porodice za smeštaj i međusobno prilagođavanje;
- 2) plan praćenja i podrške detetu i mladoj osobi i hraniteljskoj porodici.

Plan pripreme deteta i mlade osobe i hraniteljske porodice za smeštaj i međusobno prilagođavanje donosi centar za socijalni rad u saradnji sa centrom za porodični smeštaj i usvojenje, u skladu sa planom usluga i mera za dete i porodicu, koji donosi centar za socijalni rad nadležan za zaštitu deteta.

Planom pripreme deteta i mlade osobe i hraniteljske porodice za smeštaj i međusobnog prilagođavanja, utvrđuju se:

- 1) aktivnosti za pripremu deteta i mlade osobe i hraniteljske porodice koje obuhvataju: informisanje deteta i mlade osobe o izabranoj hraniteljskoj porodici u funkciji pripreme za upoznavanje sa porodicom i izražavanja mišljenja deteta i mlade osobe, informisanje hranitelja o detetu i mladoj osobi, određivanje mesta uspostavljanja kontakta deteta i mlade osobe i hraniteljske porodice i njihovo praćenje i evaluaciju;
- 2) aktivnosti koje su usmerene na pripremu sredine iz koje dete i mlada osoba odlazi i pripremu sredine u koju dolazi;
- 3) lica koja će učestvovati u realizaciji pripreme, praćenju kontakata deteta i mlade osobe i hraniteljske porodice, izveštavanju nadležnog centra za socijalni rad o rezultatima pripreme i kvalitetu ostvarenih kontakata, kao i realizaciji prelaska deteta i mlade osobe u hraniteljsku porodicu;
- 4) aktivnosti za obezbeđivanje potrebne dokumentacije za dete i mladu osobu i odgovarajuće opreme i potrebnih materijalnih sredstava;
- 5) lica koje će pružati podršku i pratiti međusobno prilagođavanje;
- 6) aktivnosti podrške detetu i mladoj osobi i hraniteljskoj porodici u periodu prilagođavanja, koje se odnose na informisanje i pomoć u međusobnom prilagođavanju, uspostavljanju međusobnog poverenja i prihvatanja i integrisanja deteta i mlade osobe u porodičnu sredinu;

- 7) dinamika poseta hraniteljskoj porodici i evaluacija ishoda zaštite deteta i mlade osobe;
- 8) izveštavanje centra za socijalni rad o rezultatima međusobnog prilagođavanja deteta i mlade osobe i članova hraniteljske porodice.

Plan pripreme deteta i mlade osobe i hraniteljske porodice za smeštaj i međusobnog prilagođavanja vodi se u SOZIS.

Plan praćenja i podrške detetu i mladoj osobi i hraniteljskoj porodici donosi centar za porodični smeštaj i usvojenje.

Plan praćenja i podrške detetu i mladoj osobi i hraniteljskoj porodici sadrži:

- 1) ciljeve, aktivnosti i zadatke za ostvarivanje ciljeva tokom praćenja i podrške;
- 2) izvršioce, rokove i dinamiku evaluacije.

Plan praćenja i podrške detetu i mladoj osobi i hraniteljskoj porodici vode se u elektronskom obliku.

5. Praćenje i uvid u rad hranitelja

Član 38

Praćenje i uvid u rad hranitelja predstavlja skup kontinuiranih aktivnosti za procenu ostvarivanja svrhe hraniteljstva, sagledavanja aktuelnih potreba i promena u hraniteljskoj porodici s ciljem realizacije plana usluga i mera zaštite, odnosno utvrđivanja stepena zadovoljavanja potreba deteta i mlade osobe od strane hraniteljske porodice.

Praćenje funkcionisanja hraniteljske porodice ima za cilj da detetu i mladoj osobi na hraniteljstvu obezbedi dovoljno stimulativne uslove koji će podržavati njegov razvoj u skladu sa njegovim individualnim potrebama i potencijalima.

Član 39

Savetnik za hraniteljstvo vrši praćenje i uvid u ostvarivanje svrhe hraniteljstva i ispunjenosti uslova zaštite deteta i mlade osobe u hraniteljskoj porodici na sledeći način:

- 1) sagledavanjem životnih uslova za dete i mladu osobu tokom posete hraniteljskoj porodici;
- 2) razgovorom s hraniteljima i ostalim članovima hraniteljske porodice;
- 3) odvojenim razgovorom i kontaktima sa detetom i mladom osobom;
- 4) prikupljanjem relevantnih informacija od drugih ustanova čije usluge koriste dete i mlada osoba i hraniteljska porodica, sastancima sa vaspitačem, odnosno nastavnikom obrazovne ustanove koju dete ili mlada osoba pohađa i psihološko-pedagoškom službom, izabranim lekarom i drugim zdravstvenim službama;
- 5) kontaktima sa drugim osobama koje su značajne za dete i mladu osobu.

Član 40

Tokom praćenja hraniteljske porodice i uvida u ostvarivanje uslova zaštite deteta i mlade osobe u hraniteljskoj porodici, savetnik za hraniteljstvo sagledava zadovoljavanje potreba deteta i mlade osobe u pogledu:

- 1) sigurnosti i bezbednosti deteta i mlade osobe u hraniteljskoj porodici;
- 2) zdravlja deteta i mlade osobe;
- 3) emocionalnog razvoja deteta i mlade osobe i stepena integrisanja u hraniteljsku porodicu;
- 4) vaspitanja i obrazovanja deteta i mlade osobe;
- 5) socijalnog ponašanja deteta i mlade osobe i integrisanja u socijalnu sredinu;
- 6) negovanja identiteta deteta i mlade osobe i održavanja veza sa porodicom porekla i značajnim osobama;
- 7) samostalnosti deteta i mlade osobe i razvoja životnih veština;
- 8) ostvarivanja prava deteta i mlade osobe na hraniteljstvu (džeparac, matura, udžbenici i druga prava).

Član 41

Tokom praćenja hraniteljske porodice vrši se uvid u trošenje sredstava namenjenih za izdržavanje deteta i mlade osobe u pogledu:

- 1) opremljenosti i oplemenjenosti prostora za dete i mladu osobu;
- 2) obezbeđivanja zdravstvene zaštite i pravilne ishrane deteta i mlade osobe;
- 3) nabavke garderobe, obuće, sredstava za ličnu higijenu i zadovoljavanje ličnih potreba;
- 4) opremljenosti udžbenicima, školskim priborom i drugim potrebnim sredstvima;
- 5) učešća deteta i mlade osobe u ekskurzijama, rekreativnoj nastavi i oporavku, maturi i ostvarivanju ostalih prava;
- 6) korišćenja sredstava za lične potrebe (džeparca) od strane deteta i mlade osobe;
- 7) ostvarivanja drugih prava u odnosu na potrebe deteta i mlade osobe.

6. Podrška detetu i hraniteljskoj porodici

Član 42

Podrška detetu i hraniteljskoj porodici (u daljem tekstu: podrška) predstavlja kontinuirane aktivnosti kojima se neposredno reaguje na konstatovane potrebe deteta i mlade osobe i hraniteljske porodice, a u cilju ostvarivanja zadataka iz plana zaštite deteta i mlade osobe, jačanja kompetencija hraniteljske porodice i zadovoljavanja specifičnih potreba deteta i mlade osobe.

Podrška se zasniva na principima uvažavanja mišljenja deteta i mlade osobe, članova biološke porodice, članova hraniteljske porodice, odnosno realizovanja saradničkog (partnerskog) odnosa između stručnih radnika i hranitelja i podeljene odgovornosti za razvoj deteta i mlade osobe.

Podršku detetu i mladoj osobi i hraniteljskoj porodici tokom odvijanja hraniteljstva, koju organizuje centar za porodični smeštaj i usvojenje, obuhvata:

- 1) savetovanje;
- 2) materijalnu podršku;
- 3) edukativne programe za unapređivanje kompetencija hranitelja za podršku razvoju dece i mladih osoba i edukativne programe za decu i mlade osobe;
- 4) intenzivnu podršku detetu i mladoj osobi i hraniteljskoj porodici u kriznoj situaciji;
- 5) koordiniranje socijalne mreže podrške deci i mladim osobama i hraniteljskim porodicama;
- 6) druge vidove podrške u skladu sa potrebama deteta i mlade osobe i hraniteljske porodice.

Član 43

Savetnik za hraniteljstvo intenzivira podršku u kriznim situacijama i u periodima razvojnih prekretnica deteta i mlade osobe: priprema za polazak u školu, prelazak na razrednu nastavu, izbor srednje škole i period osamostaljivanja.

Član 44

Svoje aktivnosti u procesu praćenja deteta i mlade osobe i pružanja podrške detetu i mladoj osobi i hraniteljskoj porodici, savetnik za hraniteljstvo dokumentuje u Listu praćenja.

List praćenja iz stava 1. ovog člana vodi se u elektronskom obliku.

Centar za porodični smeštaj i usvojenje dostavlja dva puta godišnje centru za socijalni rad nadležnom za zaštitu deteta Izveštaj o funkcionisanju deteta - mlade osobe i hraniteljske porodice, kada je smeštaj deteta i mlade osobe realizovan uz učešće centra za porodični smeštaj i usvojenje.

Izveštaj iz stava 3. ovog pravilnika vodi se u elektronskom obliku.

Član 45

Hranitelj redovno vodi Radnu svesku hranitelja za dete i mladu osobu na hraniteljstvu, u koju beleži najznačajnije aktivnosti u izvršenju zadataka u odnosu na dete i mladu osobu, koje dogovara sa savetnikom za hraniteljstvo.

U Radnu svesku hranitelja, hranitelj beleži:

- 1) važne događaje u životu deteta i mlade osobe;
- 2) osnovne podatke o napredovanju deteta i mlade osobe, kao i poteškoće u njihovom razvoju;

- 3) pitanja i dileme oko postupanja sa detetom i mladom osobom koje treba da razmeni sa savetnikom;
- 4) savete i instrukcije koje dobija od savetnika za hraniteljstvo i drugih stručnjaka sa kojima ostvaruje saradnju za zaštitu deteta i mlade osobe;
- 5) zapažanja o kontaktima deteta i mlade osobe sa članovima porodice porekla i reakcijama deteta i mlade osobe nakon kontakata;
- 6) kalendar - podsetnik vezan za redovne zdravstvene kontrole i posebne tretmane deteta i mlade osobe;
- 7) podatke o utrošku redovnih sredstava dobijenih za izdržavanje deteta i mlade osobe.

Vođenje Radne sveske hranitelja pomaže hranitelju u izvršavanju njegove obaveze izveštavanja na zajedničkim sastancima na kojima se vrši evaluacija i dalje planiranje zaštite deteta i mlade osobe na hraniteljstvu.

Savetnik za hraniteljstvo pomaže hranitelju da koncipira način vođenja podataka u Radnoj svesci hranitelja kao bitnoj za praćenje i planiranje zaštite deteta i mlade osobe.

V PROGRAM PRIPREME ZA HRANITELJSTVO

Član 46

Program pripreme za hraniteljstvo ima za cilj da buduće hranitelje bliže informiše o hraniteljskoj ulozi i specifičnim potrebama dece i mladih iz člana 2. ovog pravilnika i unapredi njihova znanja, veštine i kompetencije za staranje o detetu i mladoj osobi na hraniteljstvu.

Član 47

Akreditovani program za pripremu budućih hranitelja, po svom sadržaju mora da odgovori na procenu pet osnovnih hraniteljskih kompetencija, čiji je sadržaj definisan u članu 27. ovog pravilnika.

Član 48

Program pripreme za hraniteljstvo realizuje se metodom grupnog rada, primenom interaktivnog metoda učenja.

Program pripreme za hraniteljstvo pohađaju oba supružnika, odnosno vanbračna partnera, kao i lice koje nije u braku, odnosno vanbračnoj zajednici.

Optimalna veličina grupe budućih hranitelja koji pohađaju program pripreme za hraniteljstvo je sedam do deset parova, odnosno 14-20 učesnika.

Član 49

Pripremu za hraniteljstvo sprovode dva realizatora programa koji su prethodno prošli obuku za realizaciju programa pripreme za hraniteljstvo i koji program realizuju u skladu sa sadržajem i metodom rada definisanim ovim pravilnikom.

VI NAČIN VOĐENJA EVIDENCIJE I DOKUMENTACIJE O HRANITELJSTVU

Član 50

Podaci koje sadrži evidencija i dokumentacija o hraniteljstvu koriste se za jedinstveno evidentiranje dece i mladih osoba na hraniteljstvu i hranitelja, izbor adekvatne hraniteljske porodice za dete i mladu osobu i u cilju razvoja i unapređivanja zaštite dece i mladih osoba na hraniteljstvu.

Član 51

Evidencija i dokumentacija o hraniteljstvu vodi se u elektronskom obliku, u skladu sa zakonom.

Centar za socijalni rad vodi evidenciju i dokumentaciju o hraniteljstvu u elektronskom obliku u SOZIS, korišćenjem podataka iz registra Socijalna karta, u skladu sa zakonom.

Centri za socijalni rad i centri za porodični smeštaj i usvojenje dužni su da redovno ažuriraju podatke sadržane u evidenciji o hraniteljstvu.

Član 52

Evidencija o hraniteljstvu vodi se kroz:

- 1) evidenciju o deci i mladim osobama na hraniteljstvu;
- 2) evidenciju o hraniteljima;
- 3) evidenciju o zasnovanom hraniteljstvu.

Evidenciju iz stava 1. tačka 1) ovog člana vodi centar za socijalni rad na čijem području dete ili mlada osoba ima prebivalište, odnosno boravište i koji je doneo odluku o opštoj podobnosti za hraniteljstvo.

Evidenciju iz stava 1. tačka 2) ovog člana vodi centar za socijalni rad na čijem području hranitelj ima prebivalište, odnosno boravište i koji je doneo odluku o opštoj podobnosti hranitelja.

Evidenciju iz stava 1. tačka 3) ovog člana vodi centar za socijalni rad nadležan za dete i mladu osobu na hraniteljstvu i centar za socijalni rad nadležan za hranitelja.

Centar za porodični smeštaj i usvojenje vodi evidenciju o deci i mladim osobama na hraniteljstvu, evidenciju o hraniteljima i evidenciju o zasnovanom hraniteljstvu.

Član 53

U evidenciji o deci i mladim osobama na hraniteljstvu upisuju se, hronološki, podaci o:

- 1) detetu i mladoj osobi na hraniteljstvu (ime i prezime, pol, datum i mesto rođenja, jedinstveni matični broj građana, državljanstvo, prebivalište, odnosno boravište,

nacionalnost, porodični status, starateljstvo nad detetom, školski status, psihofizičko i zdravstveno stanje);

2) roditeljima deteta i mlade osobe na hraniteljstvu (ime i prezime, datum i mesto rođenja, jedinstveni matični broj građana, prebivalište, odnosno boravište, nacionalnost, državljanstvo, školska sprema, radni status, stambeni status, zdravstveno stanje, socijalne disfunkcije);

3) razlozima odsustva roditeljskog staranja;

4) razlozima zbog kojih je dete pod roditeljskim staranjem na hraniteljstvu;

5) razlozima zbog kojih je produženo hraniteljstvo mladoj osobi;

6) srođnicima i osobama za koje dete i mladu osobu na hraniteljstvu vezuje posebna bliskost (braća i sestre, staratelj, druge osobe značajne za dete);

7) srođstvu deteta i mlade osobe na hraniteljstvu sa hraniteljima, sa drugom decom i mladim osobama na hraniteljstvu u toj hraniteljskoj porodici, obliku hraniteljstva, nosiocima troškova za izdržavanje deteta i mlade osobe na hraniteljstvu, datumu zasnivanja hraniteljstva, datumu prestanka hraniteljstva i razloge prestanka;

8) odluci o opštoj podobnosti deteta za hraniteljstvo (nadležni centar za socijalni rad, datum sačinjavanja nalaza i stručnog mišljenja psihologa, datum sačinjavanja nalaza i stručnog mišljenja pedagoga, datum sačinjavanja nalaza i stručnog mišljenja socijalnog radnika, datum sačinjavanja nalaza i stručnog mišljenja pravника, datum sačinjavanja nalaza i stručnog mišljenja lekara, nalaz i stručno mišljenje drugih ovlašćenih ustanova, broj i datum donošenja odluke o opštoj podobnosti deteta);

9) centru za socijalni rad koji je doneo odluku o opštoj podobnosti hranitelja (naziv, adresa - mesto, ulica i broj, broj telefona, imejl adresa);

10) centru za porodični smeštaj i usvojenje koji je vršio procenu opšte podobnosti hranitelja (naziv, adresa - mesto, ulica i broj, broj telefona, imejl adresa).

Član 54

U evidenciju o hraniteljima upisuju se, hronološki, podaci o:

1) hranitelju (ime i prezime, pol, datum i mesto rođenja, jedinstveni matični broj građana, prebivalište, odnosno boravište, nacionalnost, državljanstvo, školska sprema, radni status, zdravstveni status, bračni status);

2) hraniteljskoj porodici (stambeni status, materijalni status, ukupan broj članova u porodici, ukupan broj dece u porodici, podaci o deci i mladim osobama koje može prihvatiti na hraniteljstvo - broj, pol, uzrast, nacionalnost, psihofizičko i zdravstveno stanje);

3) odluci o opštoj podobnosti hranitelja donetoj u postupku utvrđivanja i postupku preispitivanja opšte podobnosti za hraniteljstvo (nadležni centar za socijalni rad, datum sačinjavanja nalaza i stručnog mišljenja psihologa, datum sačinjavanja nalaza i stručnog mišljenja pedagoga, datum sačinjavanja nalaza i stručnog mišljenja socijalnog radnika, datum sačinjavanja nalaza i stručnog mišljenja pravника, datum sačinjavanja nalaza i

stručnog mišljenja lekara, nalaz i stručno mišljenje drugih ovlašćenih ustanova, broj i datum donošenja odluke o opštoj podobnosti hranitelja);

4) odluci o prestanku opšte podobnosti hranitelja (broj i datum donošenja odluke o prestanku opšte podobnosti, redovno ili vanredno preispitivanje);

5) centru za porodični smeštaj i usvojenje koji je vršio procenu opšte podobnosti hranitelja (naziv, adresa - mesto, ulica i broj, broj telefona, imejl adresa).

Član 55

U evidenciju o zasnovanom hraniteljstvu upisuju se, hronološki, podaci o:

1) detetu i mladoj osobi (ime i prezime, datum i mesto rođenja deteta i mlade osobe, srodstvo sa hraniteljskom porodicom i drugom decom i mladim osobama u hraniteljskoj porodici, oblik hraniteljstva, nadležni centar za socijalni rad, datum smeštaja u hraniteljsku porodicu, nosioci troškova za izdržavanje deteta i mlade osobe, datum prestanka smeštaja, razlozi prestanka smeštaja);

2) hraniteljima (ime i prezime, datum rođenja, adresa stanovanja, ukupan broj dece i mladih osoba u porodici, ukupan broj dece i mladih osoba na hraniteljstvu);

3) centru za socijalni rad koji je doneo odluku o opštoj podobnosti hranitelja (naziv, adresa - mesto, ulica i broj, broj telefona, imejl adresa);

4) centru za porodični smeštaj i usvojenje koji je vršio procenu opšte podobnosti hranitelja (naziv, adresa - mesto, ulica i broj, broj telefona, imejl adresa).

VII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 56

Poslove iz člana 19. ovog pravilnika koje obavljaju centri za porodični smeštaj i usvojenje, kao i realizaciju programa pripreme za hraniteljstvo, na teritoriji za koju nije obrazovan centar za porodični smeštaj i usvojenje obavljaće centri za socijalni rad.

Član 57

Potvrde o opštoj podobnosti za hraniteljstvo iz člana 29. ovog pravilnika, izdavaće se hraniteljima do donošenja pravilnika kojim se uređuje izgled i sadržina licence, u skladu sa zakonom koji reguliše socijalnu zaštitu.

Član 58

Do početka primene SOZIS, centri za socijalni rad i centri za porodični smeštaj i usvojenje vodiće u elektronskom obliku, u skladu sa zakonom, evidenciju i dokumentaciju o hraniteljstvu iz člana 28. stav 2, člana 29. stav 2. i člana 52. stav 1. ovog pravilnika po obrascima propisanim Pravilnikom o hraniteljstvu ("Službeni glasnik RS", broj 36/08).

Član 59

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o hraniteljstvu ("Službeni glasnik RS", broj 36/08), osim odredaba čl. 61-64.

Član 60

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".